

4

Förslag att införa remisskrav för neuropsykiatriska utredningar HSN 2018-1311

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykatri
Eva Bohlin

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-11-15

HSN 2018-1311

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Förslag att införa remisskrav för neuropsykiatriska utredningar

Ärendebeskrivning

För att öka patientsäkerheten föreslår hälso- och sjukvårdsförvaltningen att remisskrav införs för neuropsykiatriska-/kognitiva utredningar som utgör en fristående vårdtjänst.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedning för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att remisskrav införs från den 1 januari 2019 för neuropsykiatriska och kognitiva utredningar som utgör en fristående vårdtjänst.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Neuropsykiatrisk utredning utgör ett delmoment i en vårdkedja som inleds med en bedömning av patientens symtom, i vissa fall går vidare med en utredning som leder fram till en diagnos, som i sin tur ligger till grund för behandling och andra insatser.

På många håll i landet har utredningsdelen utgjort en flaskhals i vårdkedjan som medfört att köer uppstått. Flera landsting har därför upphandlat neuropsykiatriska utredningar enligt lagen om offentlig upphandling, LOU

(2016:1145) för att komplettera den egna verksamheten med fler utredningar.

Flertalet landsting har utformat avtalen så att utredning aktualiseras hos det upphandlade företaget genom remiss från specialistpsykiatri. Efter utredningen och diagnos återgår patienten till specialistpsykiatri för fortsatta insatser efter utredning.

Ett par landsting har istället upphandlat neuropsykiatriska utredningar som en fristående vårdtjänst utan remisskrav. Det betyder i praktiken att befolkningen utifrån en egen bedömning kan söka och få en neuropsykiatrisk utredning utförd hos de upphandlade företagen. Det innebär också att det varken behöver finnas någon specialistbedömning av patientens symtom innan patienten söker neuropsykiatrisk utredning eller att det finns någon sjukvårdsverksamhet som är mottagare av utredningsresultatet och ansvarar för fortsatta insatser.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har fått signaler om att det uppstått problem av olika slag för patienter från Stockholms län som utretts utan att utredningen initierats via remiss. Exempelvis har ingen vårdgivare funnits som haft ansvar för patientens fortsatta insatser utifrån utredningsresultatet.

Överväganden

För att säkerställa att utredningen ingår i en vårdkedja föreslår förvaltningen att remisskrav införs för neuropsykiatriska och kognitiva utredningar som utgör en fristående vårdtjänst.

Ett sådant remisskrav fanns tidigare i Stockholms läns landsting (SLL) för utredningar hos externa vårdgivare som SLL upphandlade för perioden 2009-2014. Syftet med remisskravet var då, som nu, att utredningen ska ingå i en vårdkedja.

Det föreslagna remisskravet innebär ingen förändring i befolkningens möjlighet att precis som hittills själva söka direkt till specialistpsykiatri om man är orolig att man själv eller ens barn har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Samma gäller BUMM-mottagning med tilläggsuppdrag ADHD. I dessa fall ingår utredning per automatik i en vårdkedja.

Förvaltningen föreslår att remiss till neuropsykiatrisk och kognitiv utredning som utgör en fristående tjänst får skrivas av specialistverksamheter som har vårdavtal med Stockholms läns landsting och där neuropsykiatriska/kognitiva utredningar

ingår som en del i verksamhetens uppdrag. För närvarande är det barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, barn- och ungdomsmedicinska mottagningar med tilläggsuppdrag för ADHD, vissa enheter inom barnsjukhusens neuropediatrika verksamhet samt rehabilitering och hälsa som har sådana uppdrag. Aktuella uppgifter om vilka verksamheter som kan remittera samt landstingets interna rutiner vid remittering för neuropsykiatriska/kognitiva utredningar kommer att finnas tillgängliga på Vårdgivarguiden.

Utredningar hos externa vårdgivare som upphandlats av andra landsting har i vissa fall haft andra kvalitetskrav än de som finns för vårdgivare i SLL. Utredningar som gjorts hos externa vårdgivare har därför ibland behövt göras en gång till inom SLL för att uppfylla SLL:s kvalitetskrav.

Med remisskravet kan kvaliteten i utredningarna säkerställas genom att remisser bara skickas till externa vårdgivare som har avtal med samma kvalitetskrav som finns inom SLL. På det sättet får alla patienter som utreds på bekostnad av SLL:s utredningar av jämförbar kvalitet oavsett vem som utför den.

Diagnos och rätt utredning/insats kan försenas då patienten inte fått en initial medicinsk bedömning av sina symptom utan själv bedömt trolig diagnos. Genom remisskrav för utredning hos externa vårdgivare säkerställs att patienten alltid först får en bedömning av sina symptom innan neuropsykiatrisk utredning påbörjas.

Personer som utretts hos externa utredningsteam och som inte remitterats från vårdverksamhet inom SLL eller annat landsting, har ibland blivit "hängande i luften" efter utredning. Det har inte funnits någon ansvarig för vårdkedjan som tagit hand om utredningsresultatet och fortsatta insatser. För patienter som remitteras för utredning kommer det att finnas en ansvarig verksamhet som tar hand om utredningsresultatet och som ansvarar för fortsatta insatser efter utredning.

Sammantaget förväntas förslaget få flera positiva konsekvenser för patient-säkerheten.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms få vissa positiva ekonomiska konsekvenser genom att behovet av utredning görs av professionen inom sjukvården och inte enbart av patient/familj. Även risken för att utredningar behöver göras två gånger minskar.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget bedöms få positiva konsekvenser för patientsäkerheten genom att patienter som utreds av externa vårdgivare kommer att ingå i en vårdkedja som innefattar initial medicinsk bedömning, utredning med likvärdiga kvalitetskrav som inom SLL samt en tydlig mottagare av utredningsresultatet och ansvarig för insatser efter utredning.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget bedöms få positiva konsekvenser för jämlik vård genom att remisser till externa företag kan styras till utredningar med jämförbara kvalitetskrav som gäller inom SLL.

Miljökonsekvenser

Förslaget får oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Förslaget bedöms få oförändrade administrativa konsekvenser.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
Akten

Godkänd av Barbro Naroskyin, 2018-11-15